

Talousarvioaloite TAA 36/2023 vp

Eva Biaudet r ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Rikosuhripäivystykselle uhrien yleisten tukipalveluiden toteuttamiseen (400 000 euroa)

Eduskunnalle

Rikosuhripäivystyksen (RIKU) työ rikosuhrien tukemiseksi on turvattava nostamalla määräraha tasolle, joka varmistaa nykyisen palvelutason säilymisen. Palkkojen ja muiden kustannusten nousun vuoksi RIKU joutuu supistamaan palveluitaan ilman valtionavustuksen riittävää indeksikototusta. Valtion talousarviossa esitetty 100 000 euron korotus on tärkeä, mutta ei riitä kattamaan rahoitusvajetta.

RIKU vastaa Suomessa EU:n uhridirektiivin edellyttämistä uhrien yleisistä tukipalveluista sekä terrorismidirektiivin edellyttämästä valmiudesta tukipalveluiden käynnistämiseksi terrori-iskun uhreille. Oikeusministeriö on antanut RIKUlle julkisen palveluvelvoitteen uhrien yleisten tukipalveluiden toteuttamiseksi vuosille 2018—2027. Oikeusministeriön valtionavustus palveluvelvoitteen toteuttamiseksi on pysynyt samana vuosina 2022—2023 (4 675 000 euroa). Vuodelle 2024 talousarvioesityksessä tähän on esitetty 100 000 euron määrärahan korotusta. RIKUn peruspalveluiden käytössä oleva rahoitus on kuitenkin jäämässä kokonaisuudessaan mm. siirtyvien avustusten supistumisen johdosta riittämättömäksi, mikä voi johtaa rikoksen uhrien tukipalveluiden heikentymiseen.

RIKUn asiakasmäärät ovat vuosi vuodelta kasvaneet voimakkaasti ja tarve palveluille on lisääntynyt. Vuonna 2014 asiakkaita oli RIKUn eri palveluissa yhteensä 4 800, vuonna 2022 yhteensä jo 28 300. Vuodesta 2018 vuoteen 2022 asiakasmäärä on kaksinkertaistunut. Jo nyt osa palveluista on ollut ruuhkautuneita.

Asiakkaista suurin ryhmä ovat lähisuhteiden uhrit ja seuraavaksi suurin seksuaalirikosten uhrit. Verkkorikosten uhrien määrä on viime vuosina ollut kasvussa. Kolme neljäsosaa asiakkaista on naisia. RIKUlla on ollut merkittävä rooli Vastaamo-tietomurron uhrien tukemisessa jo kolmen vuoden ajan ja tämä työ jatkuu. Valmiuden ylläpitäminen laajoja rikostapahtumia varten takaa palveluiden tarjoamisen äkillisissä isoissa rikostapahtumissa, kuten esimerkiksi tietomurroissa tai väkivaltaisissa iskuissa.

RIKUn palvelut ovat erittäin tärkeitä rikoksen uhreille, ja palveluiden tunnettavuus ja tarve kasvaa jatkuvasti. Myös poliisin RIKUun ohjaamien asiakkaiden määrät ovat kasvaneet. RIKUsta uhrit ja uhrien läheiset saavat tukea ja käytännön neuvoja rikosasiassa oikeuksiensa toteuttamiseksi sekä mahdollisuuden keskustella rikoskokemuksesta. Uhrit voivat saada mukaan oikeuden-

Talousarvioaloite TAA 36/2023 vp

käyntiin RIKUn tukihenkilön. Palvelua tuotetaan puhelimesta, chatissa ja kasvokkain 31 palvelupisteellä joka puolella Suomea.

Ensi vuonna 30 vuotta täyttävän RIKUn peruspalveluissa työskentelee tällä hetkellä noin 66 työntekijää henkilötyövuosissa laskettuna ja yli 500 vapaaehtoista. Ilman riittävää indeksikorotusta rahoitus ei riitä tämän henkilöstöresurssin ylläpitämiseen. Pienemmällä henkilöstöresurssilla käy myös haastavaksi ylläpitää tai kasvattaa nykyistä vapaaehtoisten määrää. RIKUn toiminta perustuu vahvasti vapaaehtoisten tekemään asiakastyöhön, jota tehdään työntekijän tuella ja ohjauksessa.

Rikosuhripäivystystä toteuttavat yhteistyössä RIKUn valtakunnallinen koordinaatiojärjestö MIELI Suomen Mielenterveys ry, Ensi- ja turvakotien liitto, Kirkkohallitus, Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Suomen Punainen Risti sekä Suomen Setlementtiliitto.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 400 000 euroa momentille 25.01.50 Rikosuhripäivystyksen toimintaan.

Helsingissä 20.10.2023

Eva Biaudet r
Hilkka Kemppi kesk